

være noget forbavset og noget underlig over, at han ved sine Skatter og Afgifter skal bidrage af vor fælles Statskasse, af vor fælles Formue til at stive selve Kapitalismen af og, det tør jeg maaske sige, Kapitalismen i Rendyrkning. Han vil ikke kunne forstaa, at han, som har ondt ved at bjærge Føden og underholde sig og sine, skal være med til at sikre de Folk, som have været saa lykkelige at kunne erhverve sig saa meget, at de have kunnet sætte noget ind i Sparekassen, at han skal være med til at sikre dem deres Penge, han, der ikke selv kan sætte noget i Sparekassen. Og hans sunde Sans vil sige ham, at der egentlig, reelt set, ikke er nogen stor Grund dertil. Den Mand vil spørge: Hvor er egentlig de Direktører henne, som have siddet ved disse Banker med deres store, rundelige Direktørgager, med store Tantiemer, hvor ere de henne under disse Forhold? Hvor er deres personlige økonomiske Ansvar henne? Hvor er det blevet af? Man har ikke hørt noget til dem under hele denne Historie. De ere ogsaa forsvundne, borte. Det er som Mennesker, der ikke have haft noget Ansvar for det, de have haft med at gøre, trods det, at de have siddet der med mange Menneskers Velfærd i deres Hænder. Og den lille Mand vil forstaa, at naar Sparerne flytte deres Penge fra disse sikre Institutter derhen, hvor der gives højere Renter, naar Forholdet er saaledes, som den højtærede Finansminister udtalte, at der selv fra Provinserne er sendt store Summer ind til de Banker, som gave de høje Renter, have disse Sparere ogsaa deres Skyld. Disse Sparere maa være klare over, hvad de selv have med at gøre, de maa vide, — saaledes som det ogsaa meget rigtigt er fremholdt af den højtærede Finansminister —, at naar der skal gives 5 pCt. i Rente af Indlaan paa Sparekassebøger, saa kunne de Penge, som Bankerne ligge inde med, ikke funderes paa betryggende Maade, saa maa der spekuleres, saa maa der voves. Der kan ikke købes gode Papirer, der kan ikke sættes Penge i gode Prioriteter, man maa ud paa de vilde Veje for at søge at bjærge den store Fortjeneste. Og naar Sparerne ere med i dette, saa ere de ogsaa med i Ansvar, og vil man se Sparerne efter, se, af hvilken Art disse Midler egentlig ere, tror jeg, at det vil vise sig, at den væsentlige Del af den store Masse, som har ligget i disse to Banker i Sparekapital og Indlaan, ikke skriver sig fra smaa Sparere. For den lille Sparer med sine 100 Kr. spiller det

ikke saa stor en Rolle, om han faar een pCt. mere, om han i Stedet for 4 faar 5 pCt. om Aaret, og selv om det ogsaa gælder nogle flere Hundrede Kr., bliver Forholdet alligevel dette, at det ikke er nogen stor Fortjeneste. Derimod for de større Sparere, der kun sætte Tusinder ind, kan der være nogen Fordel; for dem vil den Fortjeneste, som een pCt. mere vil give, kunne komme til at spille nogen Rolle. Og saaledes vil, forekommer det mig, den Mand, jeg taler om, den jævne Mand, der strider for at bjærge Føden og ikke har haft Raad til at sætte noget i Sparekassen, til at være med i alt det Jobberi, saaledes vil han se paa det, og han vil sige: Hvad vedrører egentlig den Sag vor Fælleskasse, den Kasse, som jeg har været med til at indbetale i? Han vil nemlig ikke kunne se eller maaske ikke kunne tænke over, at der er dette ganske ejendommelige Forhold ved denne Sag, at de Folk, som levere Materialet til at arbejde med, de Folk, der levere Pengene, nemlig Sparerne, ikke have den mindste Smule at sige. Og skulde der ske nogen Lovændring eller paa anden Maade ske nogen Forandring i dette, vil man vistnok komme der hen til, at man vil give Sparerne nogen Ret til Medledelse af disse Institutioner og dermed ogsaa lægge Ansvaret for Ledelsen af disse Institutioner over paa dem i højere Grad end hidtil. Der er en Sparekasse her i Landet, en Arbejdersparekasse, som for øvrigt raader over ganske betydelige Midler, der har givet sine Sparere Adgang til Generalforsamlingen. Det har allerede været Tilfældet i mange Aar, og denne Kasse tror jeg derfor ledes betydelig sikrere og bedre end de Kasser, hvor Sparerne, de, der i Virkeligheden levere Pengene, ikke have noget som helst at sige. Til alt dette kommer endvidere det Spørgsmaal, om der nu ikke kunde komme mere af den Slags. Skulle vi, hvis der vedbliver at komme mere, saa vedblive at garantere? Den højtærede Finansminister udtalte, at det var jo kun et Bankkrak; der var kun Tale om disse to Banker, vort Næringsliv og vort øvrige økonomiske Liv var sundt og stærkt. Jeg tror, at vort økonomiske Liv er saaledes, at vi egentlig hver Time paa Dagen kunne vente, at der sker noget. Jeg tror, at vort økonomiske Liv er saaledes, at det aldeles ikke vilde overraske, hvis der atter skulde indtræffe noget lignende. Saa er Spørgsmaalet: Skulle vi saa vedblive at garantere? Den højtærede Finansminister udtalte, at vort Erhvervsliv er sundt. Det